

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

C. 22.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

Lib. 9.
cap. 3.
Lib. 3.
cap. 12.

Defens.
contra
Vobitak;
Lib. 1. cap.
2. ad scit.
6.
Caluini
laruata
blasphem-
ia.

bere auctoritatem? Huic obsoletæ & rancidæ calūniæ quam hic Calvinus vt cramben sapè recoctam regerit, iam olim respondimus, tum in opere nostro de Principiis fidei, tum vberius multo in defensione nostra contra Vvhitakerum, qui Caluini vanitatem maiori vanitate & ineptia rueri frustra conatus est. Summa est, mentiri Caluinum quando ait sententiam Catholicorum esse, quòd ab Ecclesiæ determinatione penderet, quæ Scripturæ reuerentia debeat. Hoc enim Ecclesia non determinat, sed vt rem per se notissimam penitus indeterminatam relinquit. Determinat quidem qui libri pro scriptura Canonica habendi sint, sed non determinat quanta fides & auctoritas ipsi scripturæ Canonice adhibenda sit. Quæ duo quàm longè lateque inter se discrepent, in vtroque opere prænominato, sed magis in posteriori, latè & copiosè explicuimus. Vana ergo & frivola, scelerata & impia est, tota hoc loco Caluini declamatio. Quæ tamen impietas maxima in postremis eius verbis clarius cõspicitur, vbi ait, *Spiritum sanctum hic docere, simul ac in medium prodit maiestas Dei, silentium esse toti mundo: id est, vbi aliqua noua lecta exoritur, silentium esse toti Ecclesiæ.* Suam enim sectam, sui noui Evangelij exitum, & restitutionem, pro quo hoc loco pugnat, homo blasphemus designat, quum *Dei maiestatem in medium prodire fingit*; sicuti Ecclesiæ Pastores ac Præpositos negligendos designat, quum *toti mundo silentium affirmat.* Hæc est Caluini hoc loco laruata blasphemia, quam detracta larua omnium oculis in propria forma conspiciendam, tubiicere operæpretium duxi.

IN MATTHÆI CAP. XXII.

12. *Amice, quomodo huc intraſti non habens vestem nuptialem?*

Bonorum
operum ne
cessitas de-
fenditur.

Vv *in* hæc terribilis Dei increpatio, & horrenda quæ consequitur pœna, nõ ad Indæos, sed ad Gentiles, de quorũ vocatione posterior parabola pars loquitur, manifestè pertineat; nec ad quosuis Gentiles, sed ad vocatos, & Ecclesiæ domum ingressos, atque in conuiuio nuptiali discumbentes, id est, fide iam & sacramentorum participatione fidelium societati admixtos; in huiusmodi autem sub persona vnus (sive vt vnus exemplo ceteri caueant, sive vt ne ille vnus sit quilibet apud se accuratius

per

perpendat) desiderata vestis nuptialis, necessariò significare debeat, non infidelitatem, sed cum fidei professione coniunctam vitæ turpitudinem, vt propterea hic locus vitæ puritatem & bonorum operû studium ad salutem esse necessariam euidenter conuincat; Calvinus hunc locum exponens, in omnem se partem versat, variâque pertentat, ne illam bonorum operum necessitatem ingenuè & apertè profiteatur, aut solius iustificantis fidei naufragium ante oculos positum videre & agnoscere cogatur. Totam eius explicationem subiiciam. *De veste (inquit) nuptiali frustra certatur sine fide, an sancta & pia vita: quia neque fides à bonis operibus separari potest, & bona opera non nisi ex fide procedunt.* Hæc est prima tergiuersatio, & superbi hæretici inanis lucta. Demus enim fidem à bonis operibus separari non posse, (quod tamen falsitatis ac demeritæ plenum esse plurimæ scripturæ docent, vt suis in Paulum locis docēbimus.) verum sit (quia verum est) bona opera, quæ verè bona sunt, nō nisi ex fide procedere. An propterea frustra quæritur de veste nuptiali hoc loco, sit ne fides an sancta & pia vita? Ad posterius quod attinet, expeditum & clarum est, tamen ex fide bona opera procedunt, sicut ex radice fructus, tamen sicut radix frequentissimè caret fructu, sic fides carere potest operibus bonis, ideòque data fide non sequi bona opera. Vnde meritò hoc loco quæritur, an hæc vestis nuptialis fuerit radix an fructus, fuerit fides an vitæ puritas. Sed ad prius quod attinet, eo quidem concessio à nobis (quod concedere opus non est, nec nisi vberioris disputationis causa, & vt maior reluctantis hæretici absurditas elucescat, concedimus) probabilior videri potest Caluini assertio; sed falsa nihilominus & absurda est. Tamen enim fides à bona vita separari non posset, tamen quum negari nequeat, quia res sint inter se distinctæ, credete & operari, sicut radix à fructibus distincta est, etsi talis radix esset quæ semper germinaret, meritò quæri potest an vestis nuptialis hoc loco fidem ipsam significet an vitæ puritatem, radicem an fructum. Tamen, inquam, inseparabilia concedimus, tamen diuersa & distincta esse nec ipse Calvinus negabit. Hominem & risibilem esse, inseparabilia sunt, & ex Principiis speciei humanæ profluit, quòd homo solus risibilis sit, sicut ex fide promanant opera verè & coram Deo bona. Distincta nihilominus sunt homo & risibile. Illud enim naturam, hoc accideas designat. Vnde non quicquid tribuitur homini, hoc etiam, risibili quatenus tali tribuendum. Quum

ergo

Prima Cal
uini tergi-
uersatio.

ergo distincta & diuersa sint fides & vitæ puritas, esto, inseparabilia sint, tamen non quicquid tribuitur vni, idem tribuitur alteri; nec defectus vnius est defectus alterius. Pone, inquam, vno deficiente alterum deficere, & vbi primum cessat fides, cessare opus bonum, & contrâ. Alia tamen & distincta peccata sunt, suâque habent distinctas pœnas in Dei iudicio, non credere promissionibus Dei (vt in sensu Caluini de fide loquamur) & non diligere proximum, vel alio quocunque modo contra secundam tabulam delinquere. Sicut ergo distincta virtus est fides à vitæ puritate, & distinctum peccatum est, non credere promissionibus Dei, & non facere quæ Deus iubet; sic increpante nos Deo quòd vestem nuptialem non habemus, meritò quæri potest, an hæc increpatione defectum fidei vel defectum charitatis noceat; & an ipsa vestis nuptialis sit ipsa fides, an charitas fidei adiuncta.

Præterea eo magis hæc necessaria quæstio est, quia tamen hæretici velint fidem à bonis operibus separari non posse, & verumque in eo qui saluatur adesse affirmant, tamen salutem aiunt ex vna fide pendere, non ex bonis operibus, quæ nihil aliud quàm notæ & testimonia sint præsentis fidei, sicut fructus notæ & argumenta sunt viuientis arboris. Hoc enim ita constituto, tamen si demus fidem & bona opera non separari, tamen quum in hac Scriptura increpatur & damnatur à Deo iudice qui veste nuptiali caruit, meritissimè quæritur vtrum hæc vestis nuptialis fidem significet, an bona opera: vt ita videlicet intelligamus vtri damnatio inflicta fuerit, an fidei defectui, & quia non credidit; an potius bonorum operum defectui, & quia nullis bonis operibus vestitus fuit. Frustra ergo Caluinus hanc quæstionem fugit, in qua se causa casurum facile præuidebat. Vestis quippe nuptialis nomine ipsam charitatem & bonorum operum studium ac vitæ puritatem necessariò intelligi, tum parabolæ ipsius tota connexio, tum alia Scripturæ, tum veterum Patrum consentientes sententiæ luculenter probant, sicuti in Promptuario Catholico olim explicatum dedimus. Quod autem frustra & inaniter, etsi calidè & veteratoricè, hanc quæstionem fugit Caluinus, familiariter exemplo docebo. Pone me aliquem interrogare, Quomodo huc intrasti nihil videns? Quamuis enim certum sit vti homo videat varia requiri, oculi bonitatem, medium dispositum, ac lumen, & hæc non separari in eo qui videt, meritò tamen quæri potest, quo sensu interrogauerim, cur nihil videt ingressus sit, an quia cæcus omnino erat, aut oculis læsus, an

*Dom. 19.
post Pent.*

*Caluini
astutia ex
penditur.*

377

quia lumine caruit, an etiam quia nec cæcus nec læsus nec lumine carens, casu tamen aut vi aliqua iniecta videre non potuerit. Sed idcirco Calvinus querere noluit, ne querendo aut apertam veritatem negare, & iustissimæ reprehensionis patere, aut ipsam veritatem suæque solius fidei apertum ante oculos naufragium conspiciere & deplorare cogere. Omnes igitur veteres interpretes querunt, & querendo concludunt, vestis nuptialis nomine ipsam bonorum operum vestem, qua indutus & ornatus esse debet qui in Christum credit, significari; qua qui caret, & quia illa caret, proicitur in tenebras exteriores.

Præterea si fides à bonis operibus separari non potest, ideo que frustra queritur, sitne hæc vestis nuptialis fides, an pia sanctaque vita, de utroque igitur loquetur Christus, & utrumque significabit vestis nuptialis. Si utrumque significat, ergo utrumque ad salutem necessarium est. Hac enim veste nuptiali qui caret, id est, illo utroque qui caret, qui, inquam, fide & bonis operibus caret (separari enim ista non possunt) ille ligatis manibus ac pedibus proicitur in tenebras exteriores. Præclare igitur Calvinus suam solam salvificam fidem tutatus est. Præclare bonorum operum necessitatem, quam ex hac veste nuptiali tam necessaria colligunt inuictè Catholici, remouit. Dum enim de neutra queri vult, utramque posuit, utramque stabilivit. Sic iterum concessio eo quod falsissimè ponit, nihil contra orthodoxam sententiam, sed totum contra insanas suas hæreses cõclusit. Videamus quæ in eo sequuntur.

Subiungit quid Christus hac interrogatione dicere voluerit. *Christus* (inquit) *hoc tantum voluit, hac lege nos à Domino vocari, ut spiritu renouemur in eius imaginem, ideoque, ut perpetuò domi eius maneamus, veterem hominem cum suis inquinamentis exuendum esse, ac meditando nouam vitam, ut vestitus tam honorifica vocationi respondeat.* Hæc ille. Notanda fraudulenta doctrina. Ait quidem exigi his verbis à Christo totius vitæ puritatem & sanctitatem (hoc est enim spiritu renouari in imaginem Christi, & exuere veterem hominem cum inquinamentis suis) sed ideo exigi *ut vestitus talis tam honorifica vocationi respondeat*: id est, non quia talis vestitus sit ad salutem necessarius, sed quia congruum est filios Dei per adoptionem gratuitam factos, piam ac sanctam vitam ducere filiis Dei dignam, & qua tam honorifica vocationi respondeat. Hoc enim totum est quod hæretici hodie vitæ puritati ac sanctitati tribuere volunt, ut bona opera sint quidem

*Calvinus
ex suis prin-
cipijs refu-
tatur.*

*Fraudu-
lenta Cal-
uini do-
ctrina.*

M

*Bonorum
operū ne-
cessitas cō-
cluditur.*

Christianis hominibus digna, sint notæ & signa fidei ac vo-
cationis nostræ, sint opera quædam eucharistica, vt ostenda-
mus nos non ingratos esse gratuitæ iustificationi nostræ per
Christum: sed nullo modo esse ad salutem & iustitiam neces-
saria, aut quæ nos coram Deo iustos & gratos faciant, vel de-
nique vt ex eis iustificemur aut saluemur. Atqui totum hoc
pestilentissimum eorum cōmentum hic vnus locus subuertit,
qui *vestem nuptialem*, quam ipse iam Caluinus ponit in to-
tius vitæ puritate, videlicet *in renouatione spirituali, & in ve-
teris hominis depositione*: non solum vt *vestitum honorifica no-
stræ vocationi respondentem*, quod solum Caluinus hoc loco
dicit, hunc fucum lectori faciens vt vitæ sanctitatī aliquid
magnum tribuere videretur; sed præterea vt vestitum penitus
ad salutem necessarium: quando qui eo caruit, hoc ipso no-
mine, *proicitur in tenebras exteriores*.

*Quæstio-
nem à re
proposita
alienam
mouit.*

Vidit hanc huius loci consequentiam & hanc difficulta-
tem Caluinus. Vidit priorem fucum non penitus satisfacere
nasuto & cordato lectori. Sibi igitur hanc difficultatem mo-
uet, subiungens. *Sed quaritur qui conueniat mendicum atroci
pœna multari, quia nuptialem vestem non attulerit, quasi
verò nouum sit, miseros qui victum in compitis quaritant, læ-
ceros ac deformes conspici*. Proponit vaser hæreticus quæstio-
nem, quasi de mendico & corporali amiētū ageretur, non au-
tem de vocato ex Gentibus ad fidem, adeoque iam in conui-
uio nuptiali discumbente, id est, credente & in sacramentis
participante, ideoque non fide tantum, sed & bonis operibus
(separari enim ista non possunt iuxta Caluinum) aut induto,
aut certè induēdo. De isto enim certè quaritur cur tam atro-
ci pœna multatur, si bonorum operum vestis ad salutem ne-
cessaria non est. Respondeo (ait Caluinus) *hic non tractari vnde
vestis petenda sit*. Neque id hoc loco quaritur vnde vestis
hæc petenda sit, sed quare hæc vestis iam rigidè exigitur, vt
ea qui caret, *proiciatur in tenebras exteriores*. Declinat im-
probis hæreticus, & fugit verum statum quæstionis. Perga-
mus tamen, & totam eius responsionem audiamus. Nam
Dominus (inquit) *quoscunque inuitat, simul etiam vestit: ac
in omnibus nobis impletur, quod dicit Ezechiel. 16. 7. (vbi vi-
delicet indumenta bonorum operum & dona gratiæ Dei
præclare explicantur) quum nihil Deus inueniat in nobis præ-
ter miseram nuditatem & fœtidam sordes, ornare nos splendi-
do vestitu. Scimus etiam non aliter reformari nos in imagine
Dei, nisi dum Christum induimus*. Hæc omnia vera sunt, quia
vestis

*Rursum
fugit præ-
sentem quæ-
stionem.*

vestis nuptialis quæ hîc desideratur, tametsi nostra sit, nôs-
que ea indui oportet, non tamen ex nobis est, sed ex multiformi
gratia Dei. Sed hoc totum huic quæstioni adhuc *ωδωγρον*
est: & nihil ad rem præsentem pertinet. Cõcludit tamen sta-
tim Calvinus. *Non ergo pronũciat Christus, eiectum iri miserõs*
homines qui pretiosam vestem ex arca sua depromptam non
attulerint: sed qui reperti fuerint in suis sordibus, ubi Deus ad
examen de conuiuio suis habendum adueniet. Duo dicit Calui-
nus in hac conclusione; quorum prius nihil ad præsentem
causam facit, posterius etsi timidè ac parcè prolarum, ad cau-
sam tamen obtinendam contra Calvinũ sufficit. Verum qui-
dem est non id Christũ hoc loco pronũciare, vt omnes dam-
nentur, qui ex propriis naturæ suæ viribus fidem & bona ope-
ra non habent, neque ea de re vlla hîc vertitur quæstio. Cate-
rũm id agit Christus, quod tandem agrè agnoscit Calvinus,
quando Deus ad examen de suis conuiuio habendum adueniet,
siue id in iudicio cuiusque particulari & mortis articulo fiat,
siue (quod probabilius est) in iudicio omnium generali, illos
eiectum iri in tenebras exteriores qui in suis sordibus reperti
fuerint, id est, qui in peccatis suis (a quibus semel purgati per
baptismum, Christum in eo induti fuerint) adhuc repertiãtur,
abiecta stola prima in baptismo accepta, nec per pœnitentiam
recepta, vt ille filius prodigus mediante pœnitentia à Pa-
tre misericordiarum recepit, dicente Patre, *Cũo proferte illi*
stolam primam, &c. id est, quam prius in baptismo acceperat,
vt præclare docet S. Basilius in homilia de Pœnitentia. Sum-
ma ergo disputationis Calvinianæ est, quòd ad tantam lu-
cem verborum Christi attonitus, primũ de veste nuptiali
quæri non vult, fidemne an bona opera significet: deinde
bona opera pro honore vocationis nostræ requiri non infi-
ciatur; sed ne ad salutem necessaria videantur (quòd hæc
vestis nuptialis tam vehementer necessaria inuictè conuin-
cit) nouam quæstionem proponit, non ideo damnari homi-
nes, quòd hanc vestem ex sua arca non depromant; agrè
tandem vno minimo verbo agnoscit, *homines in suis sordibus*
reptos damnari. Sed de veste nuptiali, qualis illa sit, quàm
ad salutem necessaria, perfidus interpres nihil apertè dicit,
sed implicata illa & varia disputatione tenebras & caliginem
veritati offundere studuit. Exemplo esse potest hæc vna Cal-
uini tergiuersatio, quàm perfida & cauteriata conscientia
Scripturas tractent nostrorum temporum hæretici, sed om-
nium maximè Calvinus ipse.

Caluini
conclusio
contra
ipsius con-
cludit.

Luc. 15.

Summa
lucta Cal-
uiniãna.

1.

2.

3.

4.

5.

16. *Mittunt ei discipulos suos cum Herodianis.*

Herodiani
unde sic
disti.

Histor.
Rom. lib.
48.
Lib. 18.
cap. 19. &
20.

Fingit hoc loco Calvinus aulicam quandam apud Iudæos religionem ab Herode maiore, illo qui Christum natum persequebatur inuectam, ut Herodiani dicantur qui illi assentantes, homini semiudæo, & adulterino legis professori, integram & puram legis observationem negligebant. Totum hoc fictitium & vanum est. Herodiani enim hoc loco dicuntur, qui census seu tributi à Romanis Imperatoribus Iudæis indicti collectores erant; quibus omnibus præfuit Herodes Agrippa, vel tunc à Tiberio constitutus, vel quia eo Consule cum Augusto census iste primum indictus fuit, ut scribit Dio. Herodianorum quidem secta apud Iudæos fuit, qui Herodi adulantes, ipsum esse Christum & Messiam affirmarent, ut videre est apud Iosephum in Antiquitatibus Iudæicis. Sed ad illos quæstio de censu Cæsari soluendo nihil pertinebat: nec Herodiani, sed Galilæi erant, alia quædam seditiosa secta, qui sensum Romanis soluendum negabant, de quibus Iosephus lib. citato, cap. 1. Sed istis aperte seditiosis hominibus adiungere se Pharisæi, ut Christum tentarent, nec audebant, nec ad rem præsentem faciebat. Isti enim Herodiani censum exigebant: Pharisæi non esse dandum mulstabant. Vtrique Christum aggrediuntur, ut vel illos offenderet si solutionem negaret, vel populum, qui non libenter solvebat, si solutionem approbaret, quasi rem populo Dei indignam. Sed vtrique satisfecit Christus, Cæsari quod suum, Deo quod Dei erat, reddendum respondens.

21. *Reddite quæ sunt Dei Deo.*

Caluini
contradi-
ctio.
Soli
Scriptura
perfectio
an. ponenda.

EX his Christi verbis mirabile corollarium infert Calvinus, ut dexteri sunt hæretici (si Scripturas tractandi potestas illis datur, à quo imprimis arceri debebāt tanquam hospites & aduenæ, imò tanquam hostes & aduersarij fidei, iuxta antiquissimi Terrulliani saluberrimas Præscriptiones) ad omnem Scripturam in sensus suis placitis congruos detorquendam, & obtorto collo pertrahendam. Ad hæc quippe verba sic scribit Calvinus. *Hoc discrimen tenendum est, quum Dominus ad regendas animas unicus legislator esse velit (ecce iam Christus legislator erit, quum id Caluino comodum est, qui supra ad cap. 5. Matth. fortissimè id negauit) non aliunde eius colendi petendam esse regulam quam ex ipsius verbo, atq; in*
solo

solo puróq; cultu, qui illic præscribitur, manendum. Hæc ille. Verbi Dei nomine semper Scripturam & scriptum verbum intelligit Calvinus, licet apertè ita loqui nolit, vt absurda eius doctrina minus lectori pateat, & vt probabilius loqui videatur. At verò in his verbis, *Reddite quæ sunt Dei Deo*, nec de seipso Christus propriè ac distinctè loquitur, nec de verbo scripto intendit loqui, & omnium minimè de solo verbo Dei scripto. Christus Iudæis & eorum præposterâ superstitioni respondit, qui, vt Calvinus ipse hoc loco cõmemorat, *violari ius Dei & ladi eius cultum existimabant, si quoad externâ politiâ Romanis parerent. Videtur igitur eorum hypocrisim perstringere, ac si dixisset: Valde solliciti estis si tributum solvatur Romanis, ne quid ex Dei honore decedat. Atqui potius danda opera est, vt Deo cultum exhibeatis, quem à vobis requirit: interea hominibus etiam reddatis quod suum est.* Hæc ipse Calvinus. Docet igitur Christus Iudæos his verbis, Deum esse purè ac sincerè colendum, eaque præstanda omnia, quæ ad Dei cultum atque obsequium spectant. Non docet hoc loco vel seipsum esse Deum, vel legislatorem esse animarum, vel ea omnia præstada quæ ipse docet: multo minus quæ postea in Scripturas Euangelicas vel Apostolicas redigenda erant. Hæc quidem omnia vera sunt: sed hæc isto loco non docentur. Non esse autem aliunde petendam colendi Dei regulam quàm ex solo Dei verbo eoque scripto, nec hîc dicitur, nec ex Christi dictis vllò modo consequitur. Quæ enim ista tandem consequentia est? *Date Deo quæ Dei sunt.* Ergo iuxta

Calviniana
consequen-
tia fu-
tilitas.

solas Scripturas diuinas Deus colendus est, non iuxta aliquâ doctrinam non scriptam. Planè qualis ista est: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua:* Ergo solus Deus diligendus est, non proximus, non parentes, non quos tibi præfecit Deus. Sicut enim mandatum de diligendo Deo non probat solum Deum esse diligendum, nec excludit dilectionem proximi, quia diligendo proximum vt oportet, Deum quoque diligimus; & simile est hoc mandatum alteri; sic mandatum de colendo Deo, etiam si intelligatur secundum Scripturas diuinas, non probat secundum solas Scripturas colendam esse Deum, nec excludit traditiones Apostolicas & Ecclesiasticas non scriptas, quia seruando illas, & colendo Deum iuxta illas, secundum Scripturas Deum colimus, quæ traditiones nō scriptas retinendas esse docent ipsamet, & similis est ratio traditionum Apostolicarum & Ecclesiasticarum, atque Scripturarum, quia in

utrisque Deus loquitur, & utraque à Deo sunt. Ita frustra, fraudulenter, & ineptè corollarium hoc & appendicem Christi hoc loco doctrinæ substernere Calvinus voluit.

23. *In illo die accesserunt ad eum Sadducæi.*

Norat hoc loco Calvinus contra Catholicos, quasi præventionē vsus, quod contra se & suos optimo iure notandum esse advertit. *Hic (inquit) videmus ut Satan impios omnes, quibus alioqui pessimè inter se convenit, ad oppugnandam Dei veritatem simul colligat. Nam quum duabus istis sectis hostilis esset dissensio (Pharisæis & Sadducæis) tamen adversus Christum conspirant. Ita hodie videmus omnes Satanae copias, quamvis alioqui alie aliis contrarie sunt, undique tamen in Christum insurgere.* Verissima hæc sunt, & in omnibus hodie hæreticis ac sectariis, qui omnes vnanimiter contra Catholicam doctrinam scriptitant, prædicant, verbo & calamo pugnant, verissimum esse conspicitur: quod & nos alio loco latius ostendimus. Sed Calvinus scabiem ac turpitudinem suam ac suorum aliis affricare vult. Ait enim. *Et tam infesto odio flagrant Papistæ contra Evangelium, ut Epicureos, Libertinos, & alia huiusmodi portenta libenter foveant, modo ad illud labefactandum utantur his adiutoribus.* Mutato nomine, de te, de que tuis, Calvine, fabula narratur. Epicurei & Libertini quos nominat Calvinus, quales homines sint, aut quos illa nomina perstringant, diuinandum lectori relinquit. Quomodo Ecclesia Catholica huiusmodi portenta foueat, aut quomodo illis adiutoribus contra Calvinismum, quem Evangelium hic vocat Calvinus, Catholici utantur, nihil explicat, nihil dicit. Sicuti dolosi versantur semper in generalibus; & quum certa criminis species deficit, in genere debacchantur improbæ meretriculæ: sic Calvinus hoc loco nec à maledicendo temperare sibi potuit, quia improbus est; & non nisi in genere maledicere voluit, quia dolosus est. Clarum autem est, totique mundo notissimum, contra vnam Catholicam Ecclesiam, cuiusque fidem sacrosanctam, antiquam, Apostolicam, omnes hodie quascunque sectas, Calvinistas, Lutheranos, Anabaptistas, & quosuis alios operosissimè scribere. In Anglia contra solos Catholicos tam Calvino Papistæ, ut à Puritanis vocantur, quàm Puritani, Superilluminati, & aliæ sectæ, persecutionem acerbissimam mouent, fouent, & accendunt. Cogimur in scriptis nostris pro

fide

*In Prompt.
Morali,
Dom. 2.
post Pen-
tec. text. 2.
Calvinus
suam scabi-
em aliis
affricat.*

fide orthodoxa, modò Lutheranorum, modò Calvinistarum, modò Caluini, Beze, Musculi, modò Chemniti, Melächthonis, Magdeburgensium argumenta soluere, maledictis respondere, mendacia detegere. Nunc bonus Calvinus ne hanc suam & suorum turpitudinem in hac Pharisæorum, Sadducæorum, & Herodianorum contra vnum Christum pugna quisquam aspiceret, auertit lectoris oculos ad umbras quasdam à se confictas Epicureorum & Libertinorum, qui vnà cum Catholicis Principibus, Pastoribus, ac Scriptoribus, Caluini cacangelion infesto odio persequuntur.

24. *Magister, Moyses dixit, Si quis mortuus fuerit non habens filium, &c.*

Obseruare hoc loco licet, omnes veritatis hostes contra ipsam veritatem testimonia veritatis obtendere. Purauit sibi hoc obseruandum Calvinus, vt, dum alios aceusat, *Caluinus se ab eodem crimine immunem esse persuadeat. Ait enim. Sic impij omnes ac heretici calumnias fabricant, quibus deformant veram pietatis doctrinam, ac pudefaciant seruos Christi.* *Caluinus sum crimen aliis impingit.* Nec generali hac veraque obseruatione contentus, addit. *Imò Papiſta nulla verecundia tenentur, quo minus apertè Deo verbòque eius illudant, dum nos circumuenire tentant.* Suam iterum foetidam scabiem aliis affricat; & præoccupatione vsus, crimen horrendum, quo ille vnus maximè tenetur, aliis impingit. Vnum quippe Caluinum Deo, verbòque eius Euāgelico, turpissimè & audacissimè illudere, vt simplicem lectorem circumueniat, per tot iam Euangelij loca ostendimus, quos contra corruptelas eius iam pertractauimus; per tot rursum loca ostendemus, quos deinceps, fauente Deo, tam in hoc quàm in aliis Euangelistis tractaturi sumus. Et ne longè abeamus, in hoc ipso S. Scripturæ textu, quem citant Sadducæi, illudit præsentì Scripturæ Calvinus, siue per ignorantiam, siue per superbiam, vt aliquid præ cæteris sapere videretur. Legem enim illam, quòd frater defuncti fratris vxorem ducat, ad semen suscitandum fratri suo, negat Calvinus *de fratribus germanis intelligendum esse, sed de consobrinis tantum & similibus.* Quod apertè falsum esse veteris populi praxis in Scripturis deposita ostendit. Quum enim eadem lex apud Patriarchas quoque veteris populi maneret, propter eandem tunc huius legis causam, ne familiæ earundem tri-

*Caluinus
Scriptura-
rum corruptum
propter maxi-
mum.*

Gen. 38.

bum interirent, Iudas duobus filiis suis fratribus germanis Her & Onan Thamar vxorem dedit, & culpam suam postea agnouit, quòd tertio filio suo Sela eandem non dedisset, reliquis duobus fratribus cita morte à Deo percussis.

29. *Erratis, nescientes Scripturas, neque virtutem Dei.*

Ignorantia
& incredulitas.
Hæresum
origo duplex.

In signis hic locus est, ad totius erroris, quo veritatis hostes hæretici laborant, fontem atque originem duplicem demonstrandam. Duas ob causas errare Sadducæos dicit Christus: tum quia Scripturas ignorabant, tum quia Dei virtutem ac potentiam admirabilem non credebant. Vtrumque agnoscit hoc loco Calvinus. De priori dicit. *Hæc Christi obiurgatio generaliter in omnes falsorum dogmatum inuentores competit. Nam quum nobis in Scripturis clarè Deus affulgeat, errorum omnium fons & causa est earum ignoratio.* De posteriori (licet obscurius) dicit, *ritè & prudenter eos demum sentire & loqui de regni caelestis mysteriis, qui Dei potentiam cum Scripturis coniungunt.* Quæ quidem posteriora verba duplicem habere sensum possunt: vel vt tum Scripturas tum Dei potentiam circa regni caelestis mysteria considerare debeamus, qui huic loco consentaneus est: vel vt Dei potentia cum Scripturis ita coniungatur, vt de Dei potentia nihil credendum sit, nisi quod in Scripturis reuelatum est; qui sensus ab hoc loco alienissimus est, nec perinde verus. Et quia in hoc sensu alibi de Dei potetia disputat Calvinus, meritò quo sensu hîc dicat Dei potentiam cum Scripturis coniungendam, dubitare possumus. Ad rem autè ipsam parum in interest. Christum enim duas erroris causas notare perspicuum est. Nam primùm ignorasse Sadducæos Scripturas probat Christus, quia Scriptura apertè vocat Deum, *Deum Abraham, Isaac, & Iacob: Deus autem non est Deus mortuorum, sed viuētium.* Viuunt ergo quoad animas (nam & hoc Sadducæi negabant, non credentes animarum immortalitatem, vt de illis scribit Iosephus Antiq. lib. 18. cap. 2.) & victuri sunt quoad corpora; quia vnum ex altero cōsequitur, propter perpetuam illam inclinationem animæ ad corpus, quæ frustra esse non potest. Postea virtutem ac potentiam Dei eos ignorasse probat, quia post resurrectionem corporum nō viuēt vitâ mortalium communi, quasi cibo & potu indigentes, quod illi crasè existimabant, quasi Deus aliter eos in vita corporali sustentare non posset, sed viuēt sicuti Angeli vitâ spiritali, tametsi

tametsi in corpore, quod etiam resurget spirituale, id est, cum dote subtilitatis.

Notandum autem hoc loco diligenter; quomodo uterque hic erroris fons in nostros hodie hæreticos & Calvinum imprimis ad amussim quadret. Dicit Christus errare Sadducæos *quia nesciebant scripturas*. Non quia prorsus illas ignorabāt, aut non legebant (solas quippe Scripturas isti Sadducæi, quamquam non omnes, sed solum Pentateuchum recipiebant, omnibus reiectis traditionibus, teste Iosepho Antiq. lib. 13. cap. 18. nostris hæreticis hac in parte simillimi) sed quia quas solas legebant, eas ipsas non intelligebant. Idcirco enim Christus ex solo Pentateucho & libro Geneseos contra eos testimonium profert, ut eos conuincat etiam Pêrateuchum, quod solum tenebant, non intelligere. Sic omnino errant hodie hæretici, & in errorem mittunt, *quia nesciunt Scripturas*, id est, quia non intelligunt illas; sed vel ignoranter illis abutuntur, vel maleuolè & impiè illas deprauant, ut omnium maximè Calvinus, sicuti hæc nostra locorum Evangelicorum explicatio ad oculum docuit ac docebit. Deinde Sadducæis istis simillimus est Calvinus, quia sicut illi *Dei virtutem & potentiam ignorabant*, sic & Calvinus Christi corpus in venerabili Eucharistia verè & realiter adesse, idcirco pertinacissimè negat, quia illud corpus Christi verè & realiter in cælo est, nec in duobus locis vnum corpus simul consistere potest. Assertentibus Catholicis Deo hoc impossibile non esse, idque ex argumentis certissimis, quum locus corpori quatenus corpori ut substantiam non quantitatem designat, nihil sit intrinsecum, præfatur quidem seu præludit potius Calvinus *improbam calumniam esse quod Dei potentiam ab eo negari dicimus*, moxque varia mirabilia circa suum commentitium canalem, quem Christi corpori substituit, enumerat; & ait *multa ibi subesse miracula*, quasi hoc eum excusare debeat, quod quædam in Deo agnoscat miracula, qualia ipse commentus est; & alia neget, quæ ex disertissimis Christi verbis necessariò sequuntur. Deinde respondet *non hic queri quid Deus potuerit, sed quid voluerit*, quasi velle Christum id fieri quod factum esse dixit, dubitare quis debeat, aut quasi non satis expressè de eo, quod in manibus tenebat, dixerit, *Hoc est corpus meum*: quum interea idem corpus in alia quantitate & specie mensæ accubuerit. Ad aliam Christi voluntatem, quæ nihil ad præsens Sacramentum pertinet, conuertit se Calvinus, *quod verus homo esse voluerit, similis fratribus per*

Ignorantia & incredulitas in hæreticis modernis.

Calvinus Dei potentiam negat.

Institutio lib. 4. cap. 17. nu. 24.

omnia absque peccato, ideoque vera carne indutus qualis nostra est. Quod quidem ut verum est, ita nihil ad rem presentem facit, tum quia ipsi carni nostrae & cuius corpori non repugnat per absolutam Dei potentiam pluribus in locis esse, ut theologi demonstrant, tum quia Christi caro ita vera ac naturalis erat, ut naturae tamen legibus non subiceretur. Unde quum adhuc mortalis esset, clauso matris utero exiit, super aquas ambulavit, per medium densae multitudinis, quae praecipitare eum volebat, transibat, denique in fulgidissimam speciem transfigurata erat. His itaque frustra allegatis, quum irgetur, cur Deus non faciat ut eadem caro diuersa loca occupet, primum respondet *insanum esse à Dei potentia postulare, ut carnem faciat simul esse carnem & non esse carnem*. Quasi caro esse desinat, quum aliquid illi supra naturae suae conditionem ex diuina potentia accidit: quod in tam multis Christi carni adhuc mortali accidisse superius accepimus. Non minus, imò magis intrinsecum est igni urere, quam corpori vno certo loco contineri. Ignis tamen & verus ignis erat, quem in rubo Moyses videt ardentem, & qui rubum non comburet. Ignis & verus ignis erat, qui in fornace tres pueros iniectos non laedebat, ad ostium autem fornacis stantes voracibus flammis absumpsit. Haec igitur Caluini responsio eius adhuc blasphemiam non excusat. Tandem concludit, & totum effundit venenum. *Carnem igitur (inquit) carnem esse oportet, spiritum spiritum, unumquodque quia à Deo lege & conditione creatum est.* Hic omnipotentiam Dei clarissimis verbis homo impius negat. Astringit enim Deum ad legem & conditionem rerum creatarum. *Vnumquodque (inquit) quia lege & conditione à Deo creatum est, ea oportet esse.* Ignis nonne à Deo hac lege & conditione creatus est, ut adureret, sol ut suum in caelo cursum teneret, luna ut solis corpori, nisi quum in combusto est, non subderetur, corpus ut densum ac ponderosum sic esset ut nec aliud corpus penetrare, nec nisi à solido corpore sustineri posset, denique ut non scilicet nisi humanam speciem & hominum oculis facile aspectabilem retineret? Nonne, inquam, haec singula hac à Deo lege & conditione creata sunt, non secus quam *carnis conditio est, & vno loco, ut sua dimensione, ut sua forma constet*, quod hic Calvinus de carne irget? Et tamen, nisi multis aliis Scripturis contradicere vult Calvinus, fateri cogitur ignem aliquando ex Dei potentia non comburere, solem ex Dei potentia ad preces Iosue cursum suum in caelo suspendisse, lu

Exod. 3.

Dan. 3.

Omnipotē-
tiam Dei
clarè ne-
gat Calui-
nus.

Dan. 3.
Iosue 10.

lunam, quum iam plena & ex opposito solis staret, unico momento medium cæli spatium decurrisset, ut corpori solis subderetur, nisi fortè (quod non secus naturæ leges superat) solem offuscare stans in opposito potuit. Christi carnem naturam densam uterum matris clausam, posteaque sepulchrum, & clausas ianuas penetrasse, eandem quoque carnem fluidis aquis inambulasse, ac demum in speciem mutatam esse quæ solis splendorem æquaret, quam humani oculi ferre nequirent. Negat igitur disertissime Dei potentiam impius Calvinus, ideoque errat turpissime in tota doctrina venerabilis Eucharistiæ, *nesciens Dei virtutem*. Sadducæi nescientes Dei virtutem, negabant resurrectionem corporum, qualis futura est, spiritualem & gloriosam, quasi rem Deo impossibilem. Calvinus nesciens Dei virtutem, negat Christi corpus verè & realiter à nobis manducari, cuius tamen manducatio resurrectionem illam corporum nostrorum spiritualem & gloriosam operatur, dicente Christo, *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam; & ego resuscitabo eum in nouissimo die*, id est, *Hoc corpus quod comeditis, resuscitabit vos*, ait D. Cyrillus: negat hoc, inquam, quia Dei virtutem nescit. Atque ita sicut resurrectionem ipsam Sadducæi, sic vnam resurrectionis causam Calvinus idcirco negat; quia Dei virtutem ac potentiam vtrique nesciebant. Imò iuxta Caluini regulam nec omnino à mortuis caro resurget, quum & carni intrinsecum sit, ut semel corrupta eodem numero nequeat amplius existere, quia naturæ axioma est, à priuatione ad habitum nullum esse regressum. Ad eò hic locus & duo isti errorum fontes, ad hæreticos hodie & ipsum imprimis Calvinum ad amissim quadrant. Et aliis quidem exemplis demonstrati hoc posset: sed aliqua instructio ad Calvinum meritò execrandum, hoc vnum esse potest.

32. *Non est Deus mortuorum, sed viuentium.*

Docet hæc Christi responsio impiè ac profanè horum temporum loqui hæreticos, & ad Sadducæorum impietatem quàm proximè accedere, qui quoties contra cultum & inuocationem Sanctorum in cælo cum Christo regnantium loquuntur, toties eos *homines mortuos* vocant, nosque *mortuos colere*, & inuocare affirmant. Probat Christus resurrectionem mortuorum in genere, (nam de illa quærebant Sadducæi, & generaliter Christus dicit, *Quod autem mortui resur*

Matt. 27.

Matt. 14. & 17.

Sadducæorum & Caluini comparatio.

Ioan. 6.

In cōment. ibidem.

Sancti in cælo non sunt vocandi mortui.

resur

resurgant, Moyses dicit, &c. Luc. 20.) quia Deus non est mortuum. Deus, sed viventium: id est, Omnes autem illi vivunt, ut Lucas addit; ergo omnes resurgent. Omnes autem Deo vivunt, etiam impij, nec nisi dormiunt, euigilaturi tandem, quia *fixum & decretum apud Deum est quod omnes resurrecturi sunt*, ut hunc locum exponit Irenæus, & propter pollicitationem resurrectionis, ait in hunc locum Chrysostomus, quem cæteri Græci sequuntur. Quoad animas vivunt mortui, etiam omnibus hominibus, qui sciunt animas esse immortales. Sed omnes Deo vivunt, & non nisi dormiunt, quia ex Dei decreto & certa scientia omnes resurgent, sicut in Evangelio de filia archisynagogi resuscitata dixit Christus, *Non est mortua puella, sed dormit*, quia certò decreverat Christus eam resuscitare. Specialiter tamen Sanctorum Deus dicitur, quia specialiter illi vivunt: tum quoad animas in gloria, tum quoad corpora in spe resurrectionis. Vtrumque negant hæretici, quum de Sanctis tanquam de mortuis disputant, & Christi hoc loco responsionē dupliciter enervant. Exponit Calvinus hoc loco omnes Deo vivere, quia fideles, postquam mundo interierint, agunt caelestem vitam cum Deo: quum certum & evidens sit, non omnes hoc sensu Deo vivere, ideòque hunc sensum illa verba, quæ generaliter loquuntur, habere non posse. Clarius alibi hanc contra seipsum liquidam veritatem professus est. Sic enim ad Act. cap. 7. hæc eadem Dei verba tractans scribit. *Ex hoc loco Christus non absque optima ratione colligit, pios post mortem esse superstites. Nam si totus homo in morte intereat, inepta esset locutio: Ego sum Deus Abrahæ. Ergo Abrahæ, Isaac, & Jacob, quamvis carne perierint, spiritu tamen apud Deum vivunt.* Hæc ibi Calvinus. Suam igitur impietatem hac duplici expositione satis superq; ipsemet refutavit, qui Sanctos omnes non secus quàm Abraham, Isaac, & Jacob apud Deum viventes, *Mortuos* passim vocat.

27. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.*

Mādatum dilectionis Dei nō est impossibile in hac vita.

Propter hoc præceptum & illud alterum huic simile, *Non concupisces*, legem observatu impossibilem esse, dicere hoc tempore hæretici ausi sunt: & ad hæc verba hoc in loco Calvinus ita scribit. *Ex hoc compendio apparet Deum in legi præceptis non respicere quid possint homines, sed quid debeant. Nam in hac carnis infirmitate fieri non potest ut perfectus Dei amor regnum obtineat. Scimus enim quàm propensi sunt ad* *vanitatem*

vanitatem omnes sensus nostri. Perniciosa & pestilens hæc doctrina est, tam crudè & indistinctè posita. Deus quippe in præceptis legis non quidem respicit quid possint homines ex se, & ex naturæ suæ viribus, sed quid possint, atque ideo debeant ex adiutorio suæ gratiæ perficere. Ideo nobis præceptum est (ait S. Augustinus) *ut Deum tota anima diligamus*, (quod non fit dum caro concupiscit aduersus animam) *ut admoneremur quid fide exposcere, quò spem præmittere, & obliuiscendo quæ retrò sunt in qua anteriora nos extēdere debeamus.* Hæc ille. Est igitur hoc præceptum perfectionis, cui obstat concupiscentia, quæ quia in renatis culpabilis non est, absque culpa hac perfectione caremus. Perfectionem dico omnimodam, qualem sonat præceptum. Vnde alibi August. *Quamdiu est adhuc aliquid carnalis concupiscentiæ quod vel continendo fenetur, non omnimodo ex tota anima diligitur Deus.* Ait non omnimodo ex tota anima diligi Deum. Nempe quia *minuitur ista dilectio & delectatio spiritualis sanctorum mentium, dum ad alteram concupiscentiam debellandam occupatur bellantis animus*: ut contra Iulianum docet lib. 4. cap. 2. Et hæc est illa carnis infirmitas & propensio ad malum, de qua hîc Caluicinus loquitur. Sed ea non obstante, *exercet gloriosa certamina miles Christi* (ait eodem loco August.) & verè diligit Deum ex toto corde, *quia licet totam non assequatur charitatem, nullam tamen sequitur cupiditatem*, ait August. de Spiritu & lit. cap. vltimo: vel ut expressius S. Thomas docet, licet totum cor actualiter in Deum non feratur semper, tamen habitualiter fertur, quamdiu nihil contra dilectionem Dei cor admittit. 2. 2. q. 44. artic. 4. ad 2. Et hoc sensu in præceptis legis respicit Deus quid facere debeamus: nempe ut legem, quam tulit, impleamus, sed tanquam viatores, non tanquam possessores & hæredes vitæ æternæ; id est, in carne adhuc viuentes, sed non secundum carnem viuentes. Christus quippe *in carne sua de peccato damnauit peccatum*, id est, per carnem suam, ut hostiam pro peccato oblatam, mulctauit peccatum, & sustulit dominium eius in omnibus filiis adoptionis, *in quorum cordibus diffusa est charitas per Spiritum sanctum qui datus est illis, ut iustificatio legis impleretur in illis, seu ab illis, qui non secundum carnem ambulant, sed secundum spiritum.* Sicut ergo præceptum Dei est quod seruare & debemus & possumus, *non ambulare secundum carnem* (quia si secundum carnem vixeritis, moriemini, ait Paulus) sic præceptum est quod seruare & debemus & possumus, *diligere Dominum*

De Spir.
& lit. cap.
vlt.

In lib. de
perfect.
iustitia.

Præcepta
legis quo-
modo fa-
cienda.

Rom. 5.

Rom. 8.

minum

minum ex toto corde: id est, non ambulare secundum carnem, nullam sequi cupiditatem. Vnde August. Prudentia carnis per Christum ablata & extincta, iustitia legis impletur, quum non secundum carnem, sed secundum spiritum ambulamus.

Hæc prudentia carnis est sapere secundum carnem, & sequi cupiditates eius. Hoc per Christi gratiã tollitur; & ideo per Christi gratiam omnes cupiditates pravæ superate & debemus & possumus, ut non regnet peccatum in mortali corpore nostro ut obediamus concupiscentijs eius, etsi maneat peccatum seu peccati propensio quam hîc Calvinus vrget, sed regnet gratia per iustitiam, ut Paulus loquitur, id est, regnet amor Dei perfectus: quod fieri posse impiè hîc negat Calvinus, perfectus, inquam iuxta viã perfectionem in qua adhuc sumus, quæ est, nullam sequi cupiditatem; non obedire concupiscentijs carnis, tamen si ipsa maneat in carne concupiscentia, denique condelectari legi Dei secundam interiorem hominem, quod est, mente servire legi Dei, mente & animo Deum diligere, licet caro seruiat legi peccati, id est, licet caro & carnalis infirmitas concupiscere non desinat.

38. Diliges proximum tuum sicut teipsum.

Charitatis ordo dicitur.

Hoc quoque præceptum suo fermento corrumpit Calvinus. Negat enim ordinem charitatis, quem perspicue præceptum ponit, videlicet ut dilectio respectu proximi incipiat à seipso. Sic enim scribit. *Quum proximos sicuti nos ipsi diligere iussit Moyses, noluit amorem nostri priore loco statuere, ut quisque seipsum prius amet, deinde proximos, quemadmodum Sorbonici sophista cavillantur, regulatum inferius esse sua regula; sed quum simus nobis nimium dediti, Moyses vitium hoc corrigens, proximos nostros equali gradu statuit; ac si veterum unumquemque alijs neglectis habere sui curam, quia charitas in unum corpus omnes coniungit. Et quædam corrigens, quæ aliter ab alijs separat, singulos ad cõmunem societatem, & quasi mutuum complexum reducit. Hæc ille. Homo reprehendendi avidus, reprehendit quod nescit. Nescit enim à scholasticis, quos hic Sorbonicos sophistas vocat maledicendi cupidus, communem illam societatem & mutuum complexum omnium proximorum disertè in hoc præcepto doceri; sed quia in ipsa societate communi, casus frequenter accidunt, ut omnibus ex æquo subveniri nequeat, diligenter ab illis querit, quis sit præcepti huius sensus in casibus huiusmodi: An te & proxi*

proximo æqualiter periclitante, quum vtrique subuenire nequeas, prius ne tibi prospicere debeas an proximo. An etiam meliore te periclitante, teipso neglecto illum iuuare tenearis. *Proximus diligitur* (ait S. Thomas) *secundum rationem societatis in bono, id est, dilectio proximi docet socialem & communem esse debere dilectionem nostram, non priuatam, in eo bono quod ipsi rectè & ordinatè diligimus, videlicet in Deo. Consociatio autem ista est ratio dilectionis secundum quandam unionem in ordine ad Deum. Vnde sicut unitas potior est quam unio (nam ab unitate unio incipit, & principium semper in suo genere cæterorum caput est) ita quod homo ipse participet bonum diuinum (in qua participatione potissimum proximus diligitur) est potior ratio diligendi, quam quod alius associetur sibi in hac participatione.* Hæc explicatio non tollit mutuam complexum in hoc præcepto positum, sed in hoc complexu quis ordo sit tenendus, præterea docet: vt frustra propter vnum aliud conuellere Calvinus conetur.

*In Summa
2. 2. q. 26.
art. 4.*

IN MATTHÆI CAP. XXIII.

2. Sederunt super cathedram Moysi Scribæ & Pharisei. Quæcunque ergo dicunt, facite & seruate.

TORSIT hic locus Calvinum, omnesque hæreticos torquet, qui *cathedram contra cathedram, & altare contra altare erigunt, vt veteres pie & grauius loquuntur.* Docet quippe disertissime Christus audiendos esse qui cathedram tenent, id est, qui potestatem docendi legitimam habent, vtunque aliter ipsi viuant quam docent: quod illis quidem summum dedecus ac vituperium est; ouibus autem & subditis nullum impedimentum esse debet, quo minus rectæ & sanæ eorum doctrinæ acquiescant. Versat itaque se hîc in omnem partem Calvinus. Nec apertam veritatem diffiteri potuit, nec à loci tamen corruptela abstinere voluit. *Sedet (inquit) in cathedra Moysis, qui non ex seipso vel proprio sensu, sed ex Dei autoritate & verbo præcipit.* Rectè hoc quidem. Sed quia quilibet magister mendax, qui non nisi ex seipso loquitur, venditare id sibi potest, & solet, quod ex Dei autoritate & verbo præcipiat, ægrè quidem adiecit, sed necessariò adhuc adiciendum vidit, de legitima docentis vocatione, quæ propriè ad cathedram Moysi

*Episcopalis
& pastoralis
authoritas
defenditur.*

Moysi